

Η απόφαση για τους πλοηγούς

ΠΑΝΩ στο σημείωμα «ενός Συμβούλου Επικρατείας» (μ' αφορμή την απόφαση για τους πλοηγούς) ένας δικηγόρος του Πειραιά, ο Σ. Κ ο σ μ ί δ η ς, αφού αναρωτιέται αν ο ανώνυμος επιστολογράφος είναι πράγματι μέλος του Σ.τ.Ε. σημειώνει, πάνω στα επιχειρήματα που προβλήθηκαν:

1 «Το Δικαστήριο εκτιμά το αποδεικτικό υλικό, όπως προκύπτει από την πειθαρχική και ποινική δίκη». Σωστά. Ξέρω όμως πως η ποινική δικογραφία ήταν σπάνιου για τα ποινικά χρονικά όγκου και αποκλείεται πρακτικά να διαβάστηκε από τους συμβούλους στο ελάχιστο διάστημα ανάμεσα στη δίκη και την έκδοση της απόφασης. Είναι σίγουρο πως ο φάκελος αυτός δεν μεταφέρθηκε στο Σ.τ.Ε. Εκεί βλέπει κανείς πως η υπηρεσία που «ανεχόταν» τα δώρα των πλοηγών κινητοποιήθηκε και έπιασε αυτόφωρα τον εισπράκτορα με καταστάσεις κλπ. Φαίνεται πως δεν ήταν «γενική» η ανοχή και η πεποίθηση για τη νομιμότητα του BONUS.

ΤΡΕΙΣ ΕΚΔΟΧΕΣ βλέπω για τα αίτια της κινητοποίησης:

α) καταγγελίες από εφοβλιστές ή πράκτορες για πιέσεις σε «πραιορετικές δωροδοσίες»,

β) έριδες γύρω από τη διανομή, στην οποία ίσως συμμετείχαν και άλλοι εκτός πλοηγών για την εξασφάλιση της ανοχής,

γ) έλλειψη αποδείξεων για σύλληψη κλπ., που καλύφθηκε με το διορισμό εισπράκτορα...

ΒΛΕΠΕΙ, ΛΟΙΠΟΝ, ΕΚΕΙ κανείς ακόμη προανακριτικές καταθέσεις «δωροδοτών αυτόθουλων» για εκδίαση και εκφοβισμό για την υπαρπαγή του δώρου. Άσχετο αν αυτοί κατόπιαν τη γλώσσα τους στο ακροατήριο (και προκάλεσαν την οργή του εισαγγελέα στην πρώτη δίκη) ή δεν κλήθηκαν καν. Και έγινε η ποινική δίκη, χωρίς πολιτική αγωγή βέβαια, περίπατος για τους κατηγορούμενους και την αξιολογότετη υπεράσπισή τους, με επικεφαλής τον σημερινό πρόεδρο του ΔΣΑ και άλλους πρυτάνεις της δικηγορίας.

Το αποδεικτικό υλικό, λοιπόν, δημιουργεί πεποίθηση για την έλλειψη ανοχής από την Υπηρεσία και προαιορετικότητα από τους δωροδότες. Και είναι λυπηρό που υπουργός του ΥΕΝ επί αποστατών και γενικός γραμματέας ΥΕΝ επί Ν.Δ. ευλόγησαν ουσιαστικά την πράξη.

2 Το χρηματικό ποσό ξεπερνούσε κατά πολύ και τις 10.000 και τις 25.000 δρχ. το μήνα. Αυτό το ξέρει καθένας που παρεπιδημεί στο λιμάνι του Πειραιά και θγαίνει και από το γεγονός πως γινόταν «διαμνημόσε» και όχι μόνο διαγω-

νιμός για την κατάληψη των θέσεων. Άλλωστε, υπήρχε και εισπρακτική υπηρεσία!

3 «Η καταβολή ήταν προαιορετική, χωρίς συγκεκριμένη εξυπηρέτηση, χάριν της πλεγήησης, γενικά». Εδώ μπερδεύουμε την έννοια της προαιορετικότητας, φοβάμαι. Προαιορετικά δίνει ο παπούς στο εγγόνι το δωράκι για να χαρεί με τη χαρά του. Και ο δικηγόρος που δίνει μερικά κατοστάκια στον δικαστικό υπάλληλο για να καθαρογραφήσει γρηγορότερα μια απόφαση (ας με συγχωρέσουν οι δικαστικοί υπάλληλοι, που είναι ήρωες στη δουλειά τους από άποψη φόρτου και συνθηκών), προαιορετικά το δίνει, κανένας δεν του βάζει το μαχαίρι στο λαιμό. Μπορεί να περιμένει στη σειρά του. Και τον εφοριακό, τον τελωνειακό κλπ. προαιορετικά τον «λαδάνει» ο φορολογούμενος, δεν χάνει το κεφάλι του, απλά θα πληρώσει κάποια χρήματα παραπάνω. Το ίδιο ισχύει και σε σωρεία περιπτώσεων συναλλαγής του κοινού με δημόσια υπηρεσία. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να πούμε πως έχουμε προαιορετικότητα στην παροχή που... αίρει το αξιόποινο, κλπ.

ΤΟ BONUS είναι ιδιαίτερη αμοιβή σε χρήμα, συνθεσάτη στις συμβάσεις εργασίας των ναυτικών, που περιλαμβάνεται όμως στο κείμενο της σύμβασης και είναι νόμιμο εισόδημα. Στους πλοηγούς απαγορεύεται όπως σε κάθε δημόσιο υπάλληλο. Ο υπαλληλικός κώδικας εφαρμόζεται απαρένγκλιτα και σ' αυτούς και μάλιστα και με περισσή διάταξη στο ΝΔ 269)1974, άρθρο 1, όπου αναφέρεται «αι εκάστοτε ισχύουσαι διατάξεις του πειραρχικού δικαίου των δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων, εφαρμόζονται και επί του μονίμου προσωπικού της Πλοηγικής

" ΠΟΝΤΙΚΙ " 14-9-84

Υπηρεσίας...» Και ο Κανονισμός Υπηρεσίας του 1979 (ασφαλώς θα υπάρχει και παλιότερος), στο άρθρο 12, παρ. 8 απαγορεύει «την αποδοχή ή απαίτηση δώρου ή αμοιβής για προσφερθείσες ή μέλλουσες να προσφερθούν υπηρεσίες», και στο άρθρο 26, παρ. 1 αναγράφεται πως «η εκ μέρους οποιουδήποτε εκ του προσωπικού παράλειψη τήρησης των υποχρεώσεων από τον καινισμό... και κυρίως η λήψη δώρου υπό οποιαδήποτε μορφή και για οποιονδήποτε λόγο, τιμωρείται πειθαρχικά...»

Τόσο, λοιπόν, η Υπηρεσία ανεχόταν την κατάσταση (πολύ περισσότερο γνώριζε) που κατά καιρούς δημιουργούσε διατάξεις απανορευτικές, παρόλο που έτσι κι αλλιώς υπήρχε ο υπαλληλικός κώδικας. Κι αν ήταν προαιρετική η καταβολή του δώρου, θα πήγαιναν οι πράκτορες στους πλοηγούς να το δώσουν από μόνοι τους και όχι οι πλοηγοί (δια του εισπράκτορά τους) στους πράκτορες και τα εφοπλιστικά γραφεία. Τι γινόταν: Τηλεφωνούσαν στον εισπράκτορα οι εφοπλιστές «έλα για το δώρο», Ασφαλώς όχι. Τέλος, γιατί έδιναν δώρο και οι εταιρίες ρυμουλκών: Διότι ο δωρεοδότης πλοηγός, ζητούσε ρυμουλκά περισσότερα των απαιτούμενων για τη ρυμούλκηση—πλοήγηση (προς όφελος της εταιρίας ρυμουλκών). Κι αυτό «κατά μακρά συνήθεια» κλπ.:

4 Δεν μπορούμε να μιλάμε για αλλαγή στάσης της υπηρεσίας. Η υπηρεσία είχε πάντοτε την ίδια στάση (και δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς, γιατί θα παρανομούσε η ίδια,

συνεργώντας), όπως αυτή θγαίνει από τους νόμους και τους κανονισμούς. Αν υπήρχε αδυναμία, ηθελημένη ή αθέλητη, για την απόδειξη του ποινικού ή πειθαρχικού παραπτώματος, αυτό δεν δίνει λαβή για συθαιρέτα συμπεράσματα.

5 Κάπου παρακάτω διαβάζω για υποκριτική στάση της υπηρεσίας, που έπρεπε να διατάξει τους πλοηγούς να παύσουν να παίρνουν δώρα (αφότου άλλαξε στάση!!). Δηλαδή, έπρεπε η υπηρεσία να διατάξει τους υπαλλήλους να μην παρανομούν πια, γιατί από τώρα η ανέκαθεν προβλεπόμενη παρανομία θα αρχίσει να διώκεται!!

6 Αφού πίστευαν καλόπιστα οι πλοηγοί πως δεν παρανομούσαν, γιατί δεν δήλωναν τα δώρα σαν εισόδημα; Δεν το 'καναν, όχι για λόγους φοροδιαφυγής, αλλά γιατί διέβλεπαν πως κάτι δεν πήγαινε καλά με αυτό το εισόδημα.

• Και το γράμμα καταλήγει έτσι:

«Αγαπητό "Ποντίκι",

ΔΕΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΑΙ σε άλλα σφάλματα της απόφασης, που εύστοχα επισημανες, μόνο αναρωτιέμαι δεν θρέθηκε ένας Χριστιανός να πει πως στα λιμάνια του εξωτερικού οι πλοηγοί δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι, άρα κανείς ψόγος που παίρνουν δώρα; Και τους τροχονόμους γιατί τους ανακατεύουμε; Μα αυτοί κ. Σύμβουλε, δεν στέλνουν εισπράκτορα στα σπίτια των οδηγών αυτοκινήτων ή των μεταφορικών γραφείων να εισπράτ-

τουν δώρο σε χρήμα απρόσωπα, χάριν της... κυκλοφορίας γενικά... Οποίος ατυχής παραλληλισμός!

ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΗΓΩ: Ασφαλώς το Σ.τ.Ε. δεν ευλογεί το φιλοδώρημα με την απόφαση. Αυτό θα έλειπε! Πιστεύει όμως κανείς πως θα δυσκολευθεί ένας έξυπνος δικηγόρος να θεμελιώσει για άλλη κατηγορία δημόσιων υπάλληλων λόγους συγγνωστής πράξης με την επίκληση της απόφασης του Σ.τ.Ε.; Εδώ παραλληλίσθηκε με τους πλοηγούς ο τροχονόμος! Από άποψη ποινικού δικαίου τα απαιτούμενα στοιχεία είναι πολλά και με το αποδεικτικό υλικό που εμφανίστηκε στο ακροατήριο η απαλλαγή αναμενόταν. Πειθαρχικά, όμως, η απαλλαγή δεν είχε ερείσματα. Και ένας λαϊκός δικαστής, άμοιρος νομικής παιδείας, πιστεύω θα διαφωνούσε με το ΣτΕ, γιατί θα εφάρμοζε λαϊκή δικαιοσύνη, που σημαίνει σεβασμό στο περί δικαίου αίσθημα του λαού και έλλειψη ανοχής στην κτήση παράνομων (και αφρολόγητων) εισοδημάτων, που δημιουργούν και άδικες ανισότητες ανάμεσα σε ομοειδείς κατηγορίες εργαζόμενων και ξεφτιλίζουν δότες και λαμβάνοντες. Και όταν μιλάμε για «λαϊκό» δικαστή, αναφερόμαστε και σ' άλλο «δικαιϊκό σύστημα», έτσι κ. Σύμβουλε;

ΑΣ ΜΗ ΒΙΑΣΤΟΥΝ οι πλοηγοί να με βάλουν στο στόχαστρο. Δεν έχω τίποτε μαζί τους. Δεν έκαναν τίποτε περισσότερο ή λιγότερο από αυτά που κάνουν όσοι ζουν σε μια καταναλωτική κοινωνία, δηλ. να διευρύνουν την καταναλωτική τους δυνατότητα, συξάνοντας τα εισοδήματά τους με όποιο τρόπο ανέχεται το σύστημα. Και εγώ σαν δικηγόρος τους τα ίδια επιχειρήματα θα προσέβαλλα, ή μάλλον λιγότερα, γιατί δεν έχω την ίδια πείρα και ευφυΐα με αυτούς που χειρίστηκαν την υπόθεσή τους.

"ΠΟΝΤΙΚΙ" 14 - 9 - 84